

»VIMPPELI»

Joka Poika
N:o 5-6/1955

JOKA POJAN TUULIPERÄSIMELLÄ VARUSTETTU PIENOISPURJEVENE

Pienoispurjeharrastus on meillä Suomessa vielä melko vähäistä, mutta esim. Englannissa se on eräs suosituimpia askartelumuotoja. Että tällä alalla on laajoja kannattajapiirejä muuallakin maailmassa sitä todistavat monet kansainväliset pienoispurjeheneiden luokkasäännöt.

Jotta mekin pääsisimme tämän hauskan ja kehittävän harrastusmuodon tuntuun, julkaisemme suhteellisen helppotekoisen pienoisveneiden piirustukset ja rakennusohjeet. Ja koska kaikki kunnan veneet on luokiteltu, annamme tälle venealuokalle nimeksi »Vimppele!» Siispä kun kuulette puhuttavan Vimppele-nimisestä pienoisveneestä niin tiedätte, että tuollainen se on kuin kuvasta vasemmalla näkyy.

Ensimmäinen tehtävä on pohjan mallin piirtäminen annettujen mittojen mukaisesti luonnolliseen kokoonsa (kuva 1). Tämä käy parhaiten pänsä taivuttamalla ohut puulista piirroksessa osoitettujen pisteiden kautta ja piirtämällä pitkin sitä. Tällä paperille piirretyllä mallin puolikkaalla suoritetaan sitten piirtäminen vanerille (4 mm, venevaneria) keskiviivan molemmin puolin, jolloin siitä tulee symmetrinen. Näitä pohjia sahataan kaksi kappaletta.

Emäpuu on sitten vuorossaan. Se sahataan kuva 2:n mittojen mukaisesti tuuman paksuisesta höylätystä laudasta (n. 22 mm). Keula- ja peräosan vinous selviää kuvista 3 ja 4.

Tämän jälkeen liimataan ja naulataan ensin toinen pohjakappaleista kiinni emäpuuhun, liimaa pinnalle ja toinen kappale sen alle. Siivouksessa parasta käyttää jotain vedenpitävää liimaa, esim. »Kaurits». Pohjat naulataan reunoistaan yhteen puo-

len tuuman nauloilla ja on rivin oltava n. 1 cm päässä ulkoreunasta. Naulat on huolellisesti niitattava. Tällä tavoin saadaan tiivis reunaliitos ilman puristimia.

Vielä on sahattava kolo emäpuun takaosaan tuuliperäsimen laakerointia varten ja asiaankuuluvat peltilevyt asetettava paikoilleen (kuva 4).

Sillävälän kun tämä liimaus kuivuu sahataan **runkokaaret ja perälauta**. Edellämäinitut 6—8 mm:n vanerista, jälkimmäinen 8—12 mm:n (esim. 2 kpl. 6 mm:n yhteenliimattuna). Kuva 5 esittää niiden puolikkaat luonnollisessa koossa. Ennenkuin kaaret voidaan kiinnittää on niihin sahattava lovet reunarimoja varten (8 × 10 mm mäntyä). Kaari n:o 2:een on piirretty malliksi riman sijoitus. Lisäksi on jokaiseen kaareen sahattava emäpuuta varten kolo (ei perälautaan, n:o 4!)

Perälauta viistotaan vielä reunoistaan (kuva 4) ja sen jälkeen voidaankin se ja kaaret liimata ja naulata paikoilleen.

Keulapuun mitat saa suoraan kuvista 3 ja 6. Kiinnitys kahden vanerisuikaleen avulla.

Mastokotelo on sitten vuorossaan (kuva 7). Se liitetään emäpuuhun kiinni siten, että sen keskikohta tulee 150 mm kaari n:o 2:sta keulaan päin. Asettamalla viivotin kaari n:o 1:n ja n:o 2:n väliin voidaan tarkastaa **apurimojen** oikea korkeus. Niiden tehtävänä on nim. pitää kansi siltä kohtaa kohollaan.

Kun sitten **reunarimat** (kuvat 3, 4 ja 6) on kiinnitetty paikoilleen ja niiden liimaukset kuivuneet, viistotaan pohjan reunat kaarien kylkien suuntaiseksi (kuva 8). Samoin on tarkastettava, että keula ja perälauta »istuvat» hyvin, muuten veneestä tulee vuotava!

Nyt ollaankin jo niin pitkällä, että kyljet voidaan päällystää. Parasta tehdä ensin sivusta paperimalli, jonka avulla se piir-

retään 2 mm:n vanerille. Sahatut kappaleet liimataan ja naulataan (1/2) pohjaan ja ylärimaan. Viimeksimainitussa ne tulevat hiukan lävitse joten ne on katkottava.

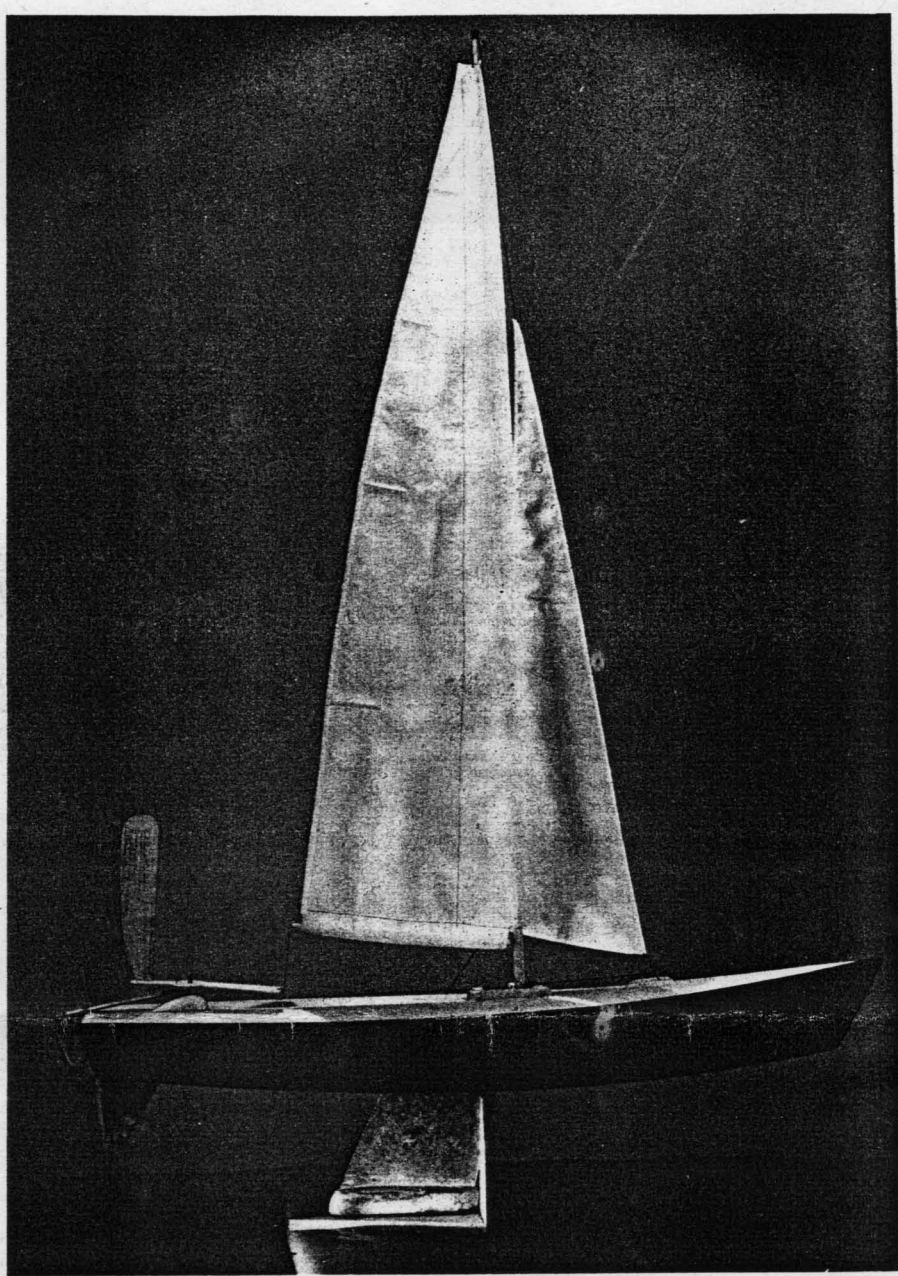
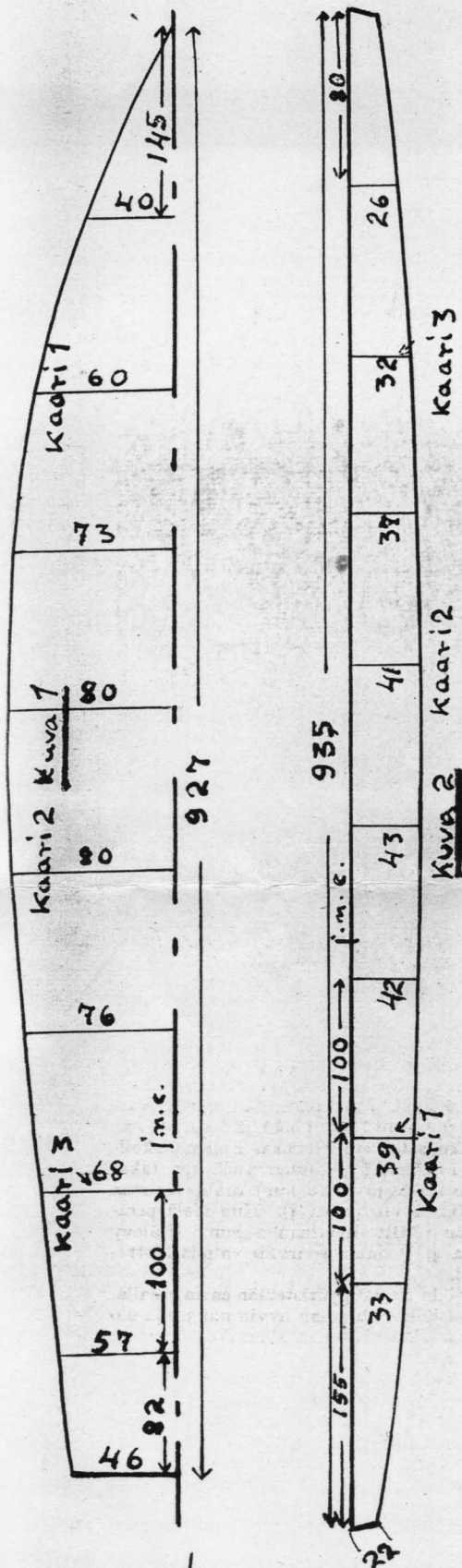
Liimausten on annettava kunnolla kuivua. Reunat puhdistetaan, jonka jälkeen on **kansi** vuorossaan. — Ensimmäiseksi lyödään taltalla vaneriin (2 mm) suorakaiteen muotoinen aukko, johon mastokotelon yläpää sopii. Levy painetaan reunoja vastaan ja piirretään, minkä jälkeen se voidaankin sahata muotoonsa. Ennen paikoilleen liittämistä porataan vielä sen takaosaan reikä (Ø n. 10 mm) tuuliperäsimen akselia varten (kuva 4). Kun vielä perälaudan päälle liimataan 2 mm:n lisälevy (kuva 4, I) onkin »purkki» valmis hiottavaksi.

Kaikki reunat pyöristetään ensin viilalla, minkä jälkeen hiotaan hyvin n:o 3:n ja n:o 0:n paperilla. Sitten maalaus (kansi parasta lakata).

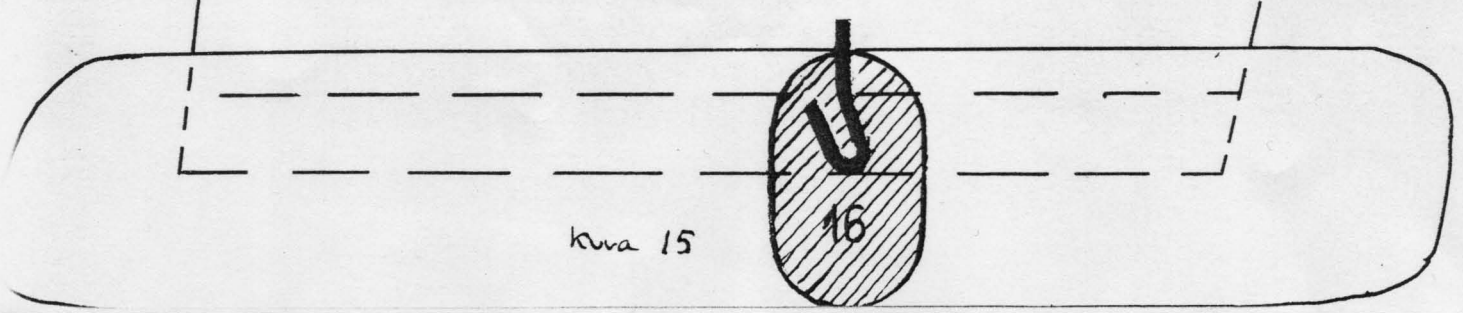
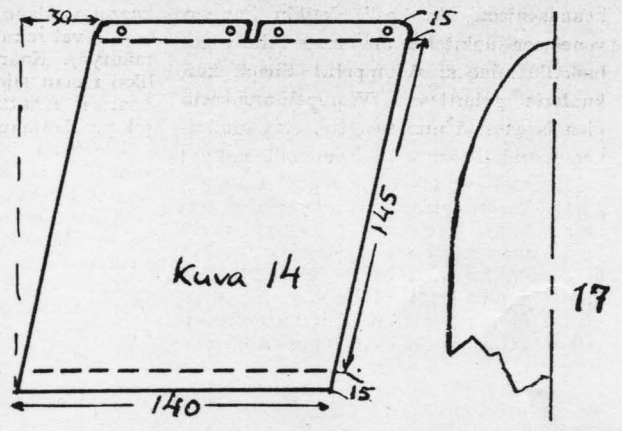
Sillävälän kun runko kaikessa rauhassa kuivuu valmistetaan **automaattiperäsin** (Kuvat 4, 9 ja 10). Siihen kuuluu kolme pääosaa: tuuliviiri, peräsin ja kiinteä evä. Jotta tämä laitos kunnolla toimisi, on laakerikohtat ja saranat saatava herkeiksi ja tuuliviiri sekä vesiperäsin huolella tasapainoitettava, jottei veneen kallistuminen muuta niiden asentoa.

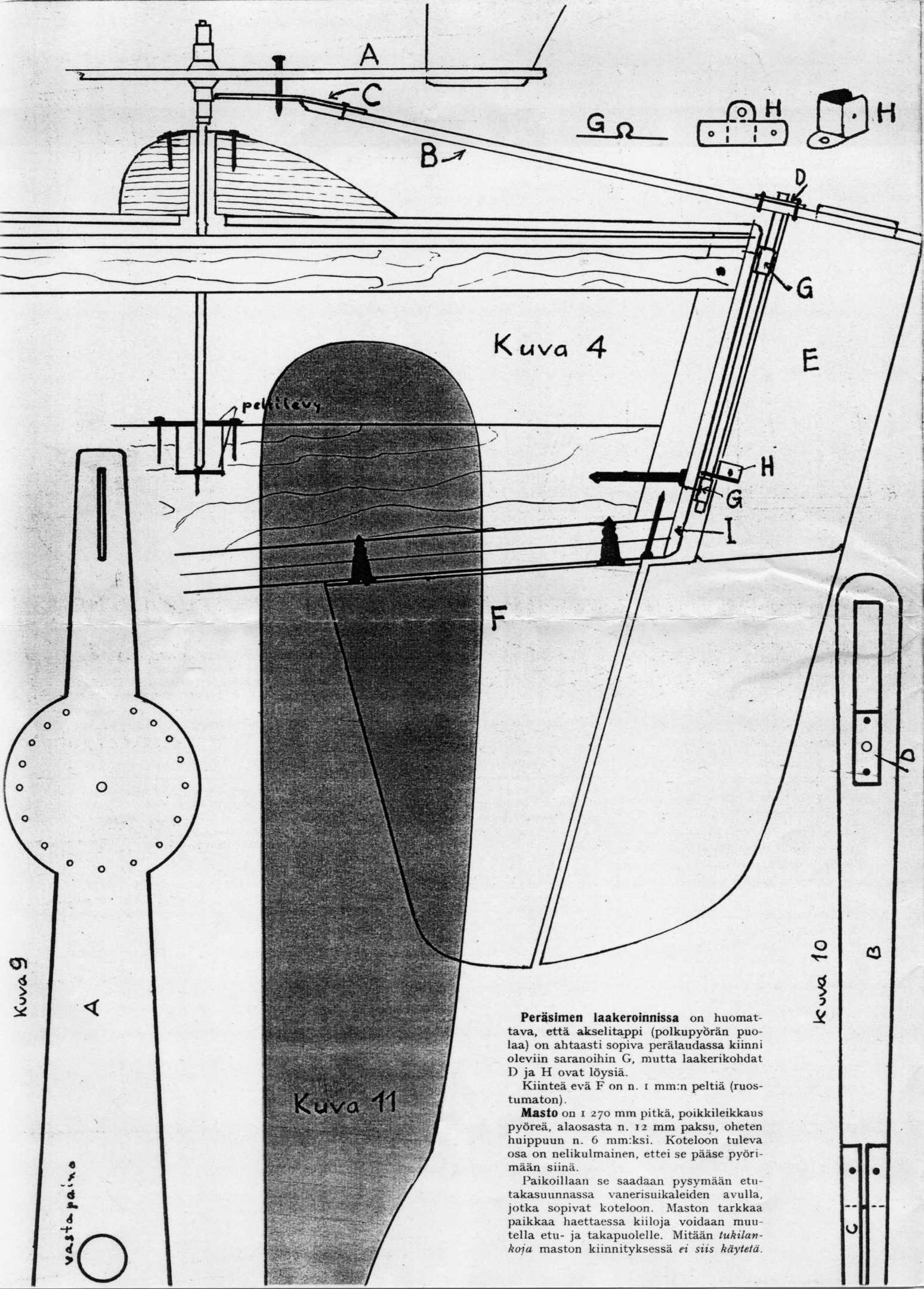
Toimintaperiaate seuraava: viirin varressa (kuva 4 ja 9 kappale A) on ympyrän kehässä pieniä reikiä, joihin sopii pyöreä naula tai puikko jäykästi. Tämä sopii vesiperäsimeen varren päässä olevaan hahloon väljästi. Kun tuuli kääntää viiriä, kääntyy peräsin ja samalla koko vene. Riippuen siitä, mihin tuuleen vene asetetaan, soviteaan naula eri reikiin.

Viirin lapa (kuva 11) on 1 mm:n vaneria, sen ja peräsimeen varsi 2 mm vaneria. Itse peräsin on yläosastaan kolminkertainen (3 × 2 mm kuva 4 E).

Yllä kuva »VIMPELI»-
luokan pienoispurjeve-
neestä tuuliperäsimineen.
— Oikealla vene eri ra-
kennusvaiheissaan. — Vas.
pohjan mallin puolikas
mittoineen ja emäpuun
mitat. — Allakölin eriosat,
joista kölin paino on 1/1-
koossa, kuvan 17 osoitta-
essa painon päiden puoli-
kasta päältä katsottuna.

Kuva 4

Kuva 9

Kuva 10

Kuva 11

Peräsimen laakeroinnissa on huomattava, että akselitappi (polkupyörän puola) on abtaasti sopiva perälaudassa kiinni oleviin saranoihin G, mutta laakerikohdat D ja H ovat löysiä.

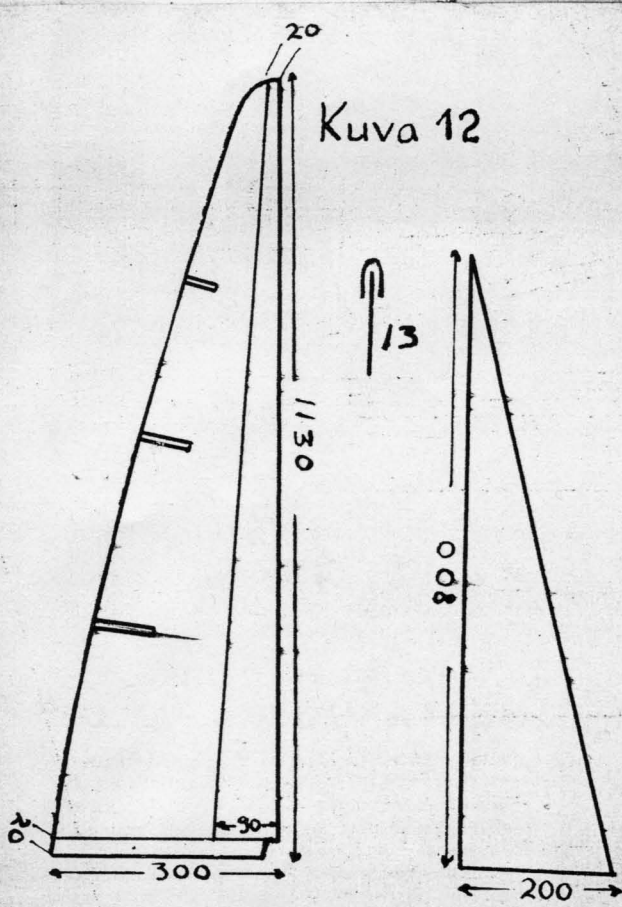
Kiinteä evä F on n. 1 mm:n peltiä (ruostumaton).

Masto on 1 270 mm pitkä, poikkileikkaus pyöreä, alaosasta n. 12 mm paksu, oheten huippuun n. 6 mm:ksi. Koteloon tuleva osa on nelikulmainen, ettei se pääse pyörimään siinä.

Paikoillaan se saadaan pysymään etutakasuunnassa vanerisuikaleiden avulla, jotka sopivat koteloon. Maston tarkkaa paikkaa haettaessa kiiloja voidaan muuttella etu- ja takapuolelle. Mitään tukilankoja maston kiinnityksessä ei siis käytetä.

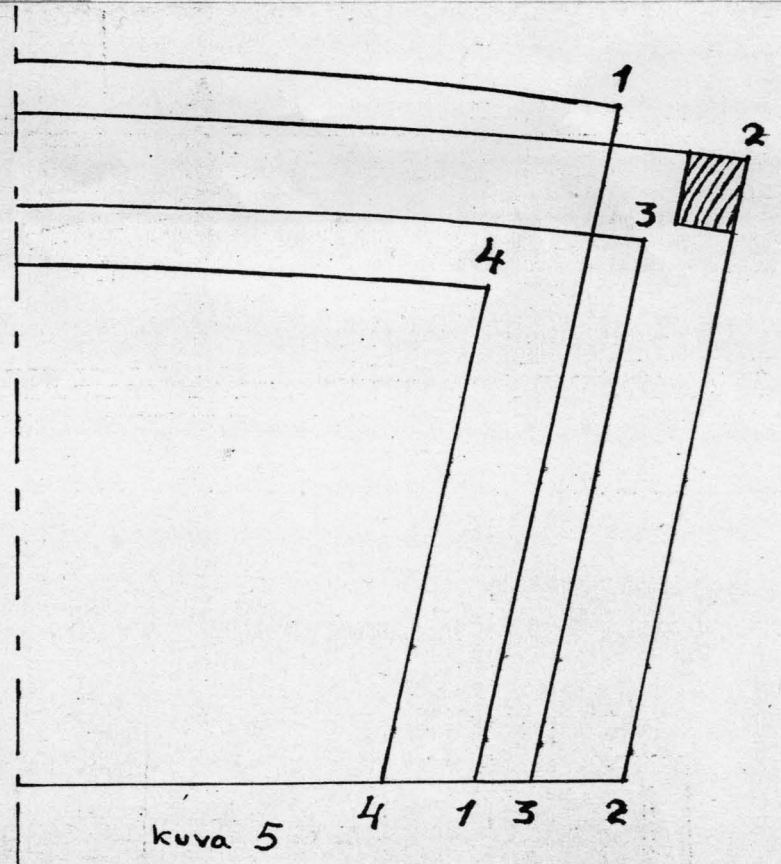
vastapaino

peltilevy

Kuva 12

13

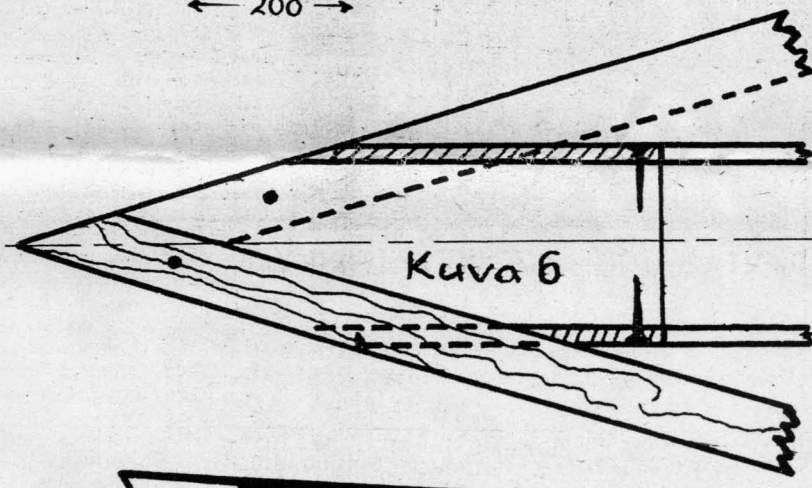

kuva 5

Puomi 8—10 mm.
Kiinnitys mastoon kahden nuppineulasta taivutetun silmukan avulla.

Purjeiden mitat selviää kuvasta 12. Isön purjeen etureuna on neulottu leveäksi putkeksi, jonka sisään masto tulee. Yläpäähän, molemmille sivuille neulotaan karhun rihmapätkät kiinni. Niillä purje kiinnitetään maston huipussa olevaan piikkiin. Samalla tavoin on halkaisijan yläpää kiinnitetty, mutta vain yhdellä langalla.

Isönpurjeen taka-reunan ja halkaisijan kaikki reunat vahvistetaan ylineulotulla kanttinauhalla (kuva 13).

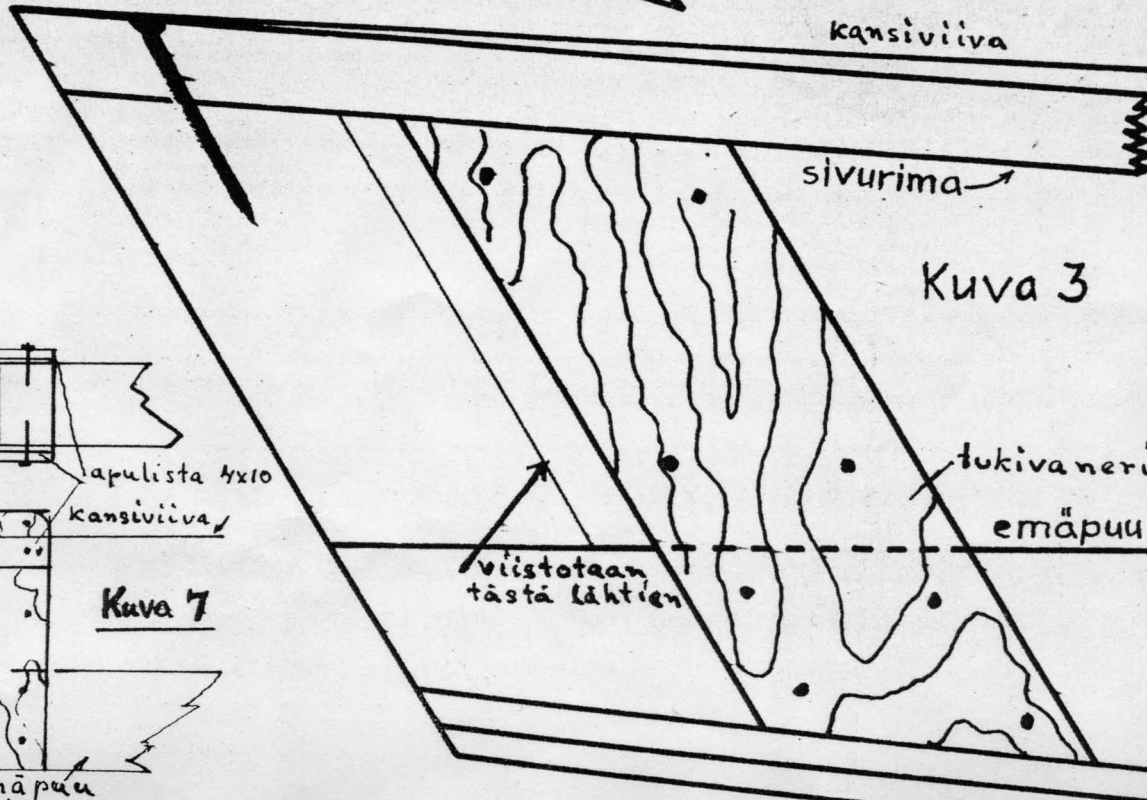

Kuva 6

Kuva 8

poistetaan

Kuva 3

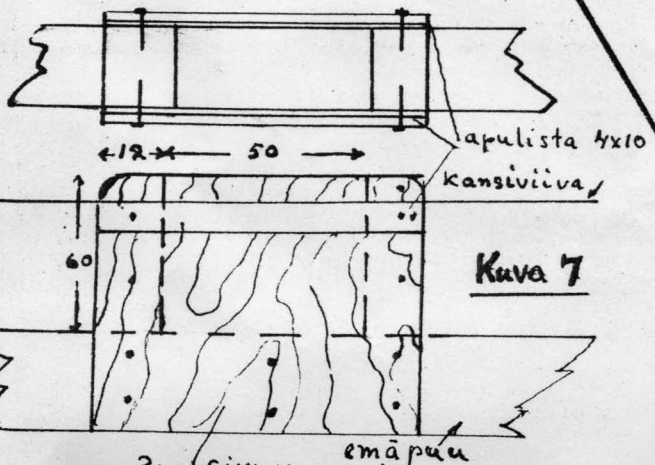
kansiviiva

sivurima

tukivaneri

emäpuu

viistotetaan tästä lähtien

Kuva 7

apulista 4x10

kansiviiva

60

2mm Sivuva nemi emäpuu

Köli leikataan 1,5—2 mm:n messinkipelistä (kuva 14). Alapäähän taivutetaan mutka (kuva 16) ja yläpäähän korvakkeet kiinnitystä varten:

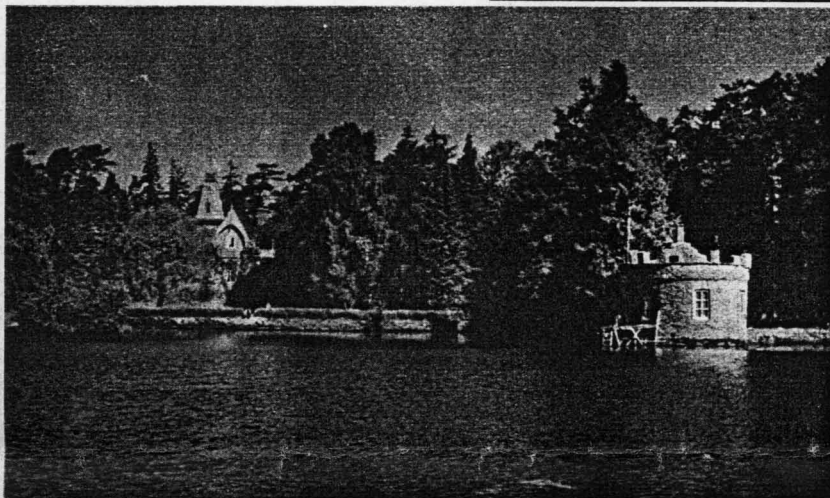
Lyijypainon valamista varten on tehtävä ensin puusta malli (15 ja 16), jonka avulla valetaan kaksiosainen kipsimuotti. Kun se on hyvin kuivunut, asetetaan kölin alareuna puolikkaiden väliin ja suoritetaan valu. Kölin kokonaispaino (pelti + lyijy) on n. 1 800 gr.

Kun vene on kahteen kertaan maalattu, kansi ja peräsimet hyvin lakattu kiinnitetään köli paikoilleen. Sen etureunan tulee olla 44 cm päässä keulasta.

Koepurjehdus on parasta suorittaa kohdallaisen hiljaisella tuulella. Jos vene pyrkii kääntyilemään alas tuuleen, siirretään mastoa taaksepäin ja päinvastoin. Onnea yrityksillesi!

Porissa tavataan!

Kippari

PIENOISVENEIDEN MESTARUUSKILPAILUT

pidetään Porin seurakunnan kesäkodilla Reposaa-
ren Junnilassa 5—7 kesäkuuta Satakunnan neljän-
sien poikapäivien yhteydessä. Kilpailut suori-
taan kesäk. 7. p:nä kello 14 Junnilan lammessa, —
joka on tarkoitukseen erinomaisen sopiva. —
Siihen mennessä ennättää vielä moni rakentaa
oheisten piirrosten mukaisen veneen. Yksin
Porista osallistuu kilpailuun useita kymmeniä ve-
neitä — mikä on luonnollista, varsinkin kun heillä
lisäksi on tällä hetkellä eräs maamme parhaita
askartelupajoja, jossa on rakennettu useita
»Wimpeli»-luokan pienoispurjeveneitäkin. Mut-
ta nyt jo on ilmoittautuneita myös Helsingistä ja
Lahdesta, joten kilpailu mestaruudesta tulee
muodostumaan kireäksi. — Tervetuloa Poriin!